

Kako pristopiti k načrtovanju, izvajanju in vrednotenju poučevanja in učenja z digitalno tehnologijo?

Zadnje obdobje je izkazalo potrebo po izpopolnjevanju vrzeli na področju poučevanja z digitalno tehnologijo v vzgojno-izobraževalnih organizacijah. Zato je bil projekt Dvig digitalne pismenosti načrtovan z namenom, da razvije primerne pristope učenja in poučevanja z vključevanjem digitalne tehnologije ter nakaže poti za digitalno transformacijo vzgojno-izobraževalnega procesa. Razvili smo priporočila za načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učnega procesa in z razvojnimi učitelji pripravili vrsto primerov učnih praks na vseh nivojih izobraževanja. Upamo, da smo z vsemi dejavnostmi in nastalimi gradivi odgovorili na naslovno vprašanje.

Projekt je bil zasnovan na šolski in individualni ravni vzgojno-izobraževalnega procesa. V šolskem letu 2022/23 so bile razvite digitalne strategije na projektnih 220 šolah, za podporo vsem učečim se tudi spletni portal in vrsta izobraževanj za vse strokovne in vodstvene delavce, ki so bila večinsko namenjena vsem vzgojno-izobraževalnim institucijam v Sloveniji.

V okviru projektnih dejavnosti vključenih šol so člani šolskih razvojnih timov s pomočjo SELFI-ja, digitalnega orodja za samovrednotenje digitalne kompetence učiteljev in šole, oblikovali šolsko strategijo za profesionalni razvoj kolektiva in posameznikov. V okviru delavnic, seminarjev, tedna digitalnega izobraževanja TDI in konference Digdaktika so vključeni vzgojno-

izobraževalni zavodi in drugi pridobivali in razvijali raznolika znanja, spretnosti in širili poglede na digitalno pedagogiko.

V okviru projekta je bila tudi priprava in izvedba prvih izobraževalnih modulov za koordinatorje informacijskih dejavnosti KID-e v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Izobraževanje z akreditiranim programom je vodila Fakulteta za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru. Izobraževanja za KID-e so se udeležili digitalno kompetentni učitelji, ki so pridobili potrebna znanja inovativnih metod poučevanja in učenja. Kot strokovnjaki na področju digitalne pedagogike bodo podpirali razvoj sodelavcev ter digitalnega poučevanja in učenja v vzgojno-izobraževalnih organizacijah.

Za potrebe projekta je bil razvit tudi portal (<https://projektdk.splet.arnes.si/>), ki je ponujal različna pripravljena usposabljanja, delavnice, e-urice, seminarje, tedna digitalnega izobraževanja in konferenco. Vse dejavnosti v projektu so bile zasnovane na podlagi kompetenčnih področij referenčnega okvira DigCompEdu: poklicno področje, digitalni viri, poučevanje in učenje, vrednotenje, opolnomočenje učencev, vodenje in podpora učencem ter na ravni doseganja kompetenc, opredeljenih v referenčnem okviru DigComp 2.2.

V okviru seminarjev so bile ponujene vsebine kompetenčnih področij DigCompEdu: Seminar za razvoj digitalnih kompetenc izobraževalcev na področju Poklicnega delovanja, Seminar za razvoj digitalnih kompetenc

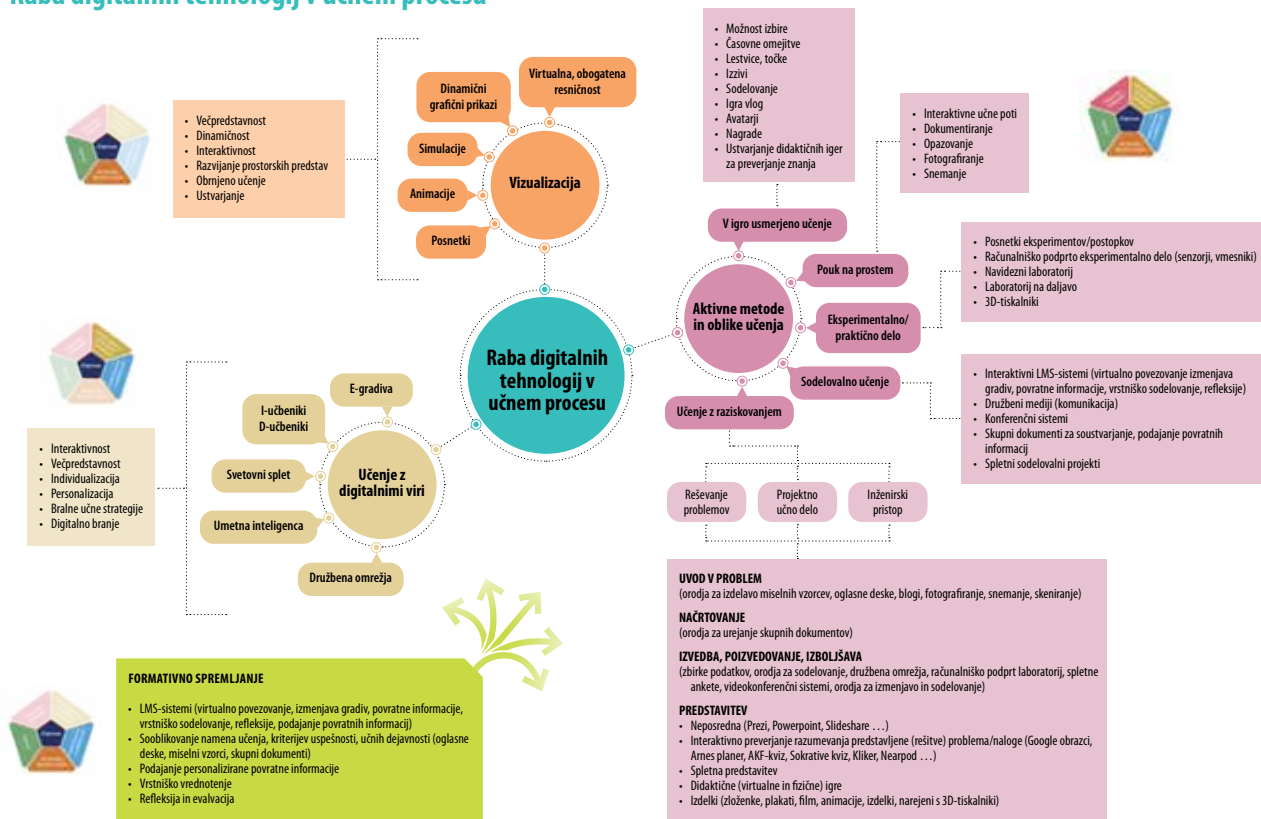

Slika 1: Zakaj digitalna strategija?

Slika 2: Vodenje in podpora učencem pri pridobivanju digitalnih kompetenc, Strokovna izhodišča in priporočila

Raba digitalnih tehnologij v učnem procesu

Slika 3: Raba digitalnih tehnologij v učnem procesu

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC OTROK/UČENCEV/DIJAKOV

	Informacijska in podatkovna pismenost opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo zmožnost pridobivanja, vrednotenja, shranjevanja, priklica in upravljanja podatkov in informacij.	Komuniciranje in sodelovanje opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo zmožnost komuniciranja in sodelovanja z interakcijo ob uporabi digitalnih tehnologij za deljenje in soustvarjanje informacij, vsebin, spoštovanje avtorskih pravic, spodbujanje proaktivnega delovanja, ki zna upoštevati spletni bonton, skrbeti za svoj ugled in upravljati digitalno identiteto.	Ustvarjanje digitalnih vsebin opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo zmožnost razvijanja digitalnih vsebin, nadgradnje obstoječih vsebin, avtorske pravice in licence ter programiranje.	Varnost opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo zmožnost varovanja naprav, digitalnih podatkov, osebnih podatkov in zasebnosti ter skrb za zdravje in blagostanje.	Reševanje problemov opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo zmožnost reševanja tehničnih težav, ugotavljanja tehnoloških odzivov, ustvarjalne rabe digitalnih tehnologij in zavedanja razvoja digitalnih kompetenc.
---	--	---	--	---	--

Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023

Slika 4: Priporočila za doseganje ravni digitalnih kompetenc otrok, učencev in dijakov

Slika 5: Vodenje in podpora učencem pri pridobivanju digitalnih kompetenc, 3. del: Primeri iz prakse – 1. in 2. vzgojno-izobraževalno obdobje

izobraževalcev na področju Digitalnih virov, Seminar za razvoj digitalnih kompetenc na področju Poučevanja in učenja, Seminar za razvoj digitalnih kompetenc na področju Vrednotenja, Seminar za razvoj digitalnih kompetenc izobraževalcev na področju Opolnomočenja učencev, Seminar za razvoj digitalnih kompetenc na področju Vodenja in podpore učencem pri pridobivanju digitalnih kompetenc, MOOC Moja digitalna identiteta in MOOC Varna raba interneta in naprav.

V okviru razvojnega dela v projektu smo v razvojnih skupinah za predšolsko, osnovnošolsko in srednješolsko raven razvili primere dobre rabe digitalne tehnologije pri vzgojno-izobraževalnem delu. Razvili smo postopen model poučevanja z digitalno tehnologijo in oblikovali priporočila za predšolsko vzgojo, za področje razrednega pouka, predmetnega pouka osnovne šole in za srednjo šolo. Ob zaključku smo napisali priročnik v petih delih, kjer v prvem delu predstavimo teoretična izhodišča in v naslednjih primerih dobre rabe za predšolsko vzgojo, za razredni pouk, predmetni pouk in srednjo šolo, ki so jih razvili povabljeni izkušeni razvojni vzgojitelji in učitelji.

Vsi priročniki, ki so nastali v okviru projekta, so dosegljivi v digitalni bralnici.

Digitalna bralnica ZRSŠ

V projektu je bil pripravljen tudi Teden digitalnega izobraževanja, ki je ponudil večerna spletna predavanja za različne vsebine, ki so pokrivalo kompetenčno področje Vodenje in podpora učencem pri pridobivanju digitalnih kompetenc, 6. področje DigCompEdu. Teden je bil izpeljan dvakrat, v novembru 2022 in junija 2023, posnetki vseh prispevkov TDI so na voljo na YT kanalu Zavoda RS za šolstvo.

Ob zaključku projekta je bila izvedena tudi konferenca Digdaktika, ki je ponudila vsebine s področja digitalne strategije vzgojno-izobraževalnega zavoda, digitalne učne izkušnje in navade učečih se, tako strokovni kot praktični vidik v obliki plenarnih, sekcijских predavanj, primerov dobrih praks in obkonferenčnih

Slika 6: Zbornik povzetkov, Zaključna konferenca projekta Dvig digitalne kompetentnosti

YouTube kanal ZRSŠ

dogodkov. Več si lahko prelistate v spletnem Zborniku povzetkov.

V zaključku naj še zapišemo, da raba digitalne tehnologije zahteva vrsto znanj, razvitih spretnosti in oblikovanih stališč posameznika za varno in odgovorno rabo digitalne tehnologije v vzgojno-izobraževalnem procesu. Upamo, da smo v okviru projekta ujeli vse potrebne vidike odgovora na vprašanje Kakšne so potrebe sodobnega izobraževanja?, ki zaradi sprememb v življenju družbe sega tudi na področje izobraževanja.

Ob zaključku naj vas povabim k branju nastalih priročnikov z željo, da vas podprejo pri razumevanju rabe digitalne tehnologije v vzgojno-izobraževalnem procesu, temu pa naj sledi veselo, varno preizkušanje v vaši praksi in delu z učenci!

Viri in literatura

Dolinar, M., Poberžnik A. in Jerše, L. (2023). Vodenje in podpora učencem pri pridobivanju digitalnih kompetenc, 1. del: Strokovna izhodišča in priporočila. Zavod RS za šolstvo. <https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2023/08/Vodenje-in-podpora-ucencem-pri-pridobivanju-digitalnih-kompetenc.pdf>

Redecker, C., Punie, Y. (2017). DigCompEdu: Evropski okvir digitalnih kompetenc izobraževalcev (Digital Competence Framework for Educators). <https://www.zrss.si/pdf/digcompedu.pdf>

Vuorikari, R., Kluzer, S., Punie, Y. (2022). DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes. 2022. EUR 31006 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, doi:10.2760/115376, JRC128415. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>